Zwolle, 29 september juni 2022

Betreft: Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle

Geachte colleges van GS en B&W en DB-en waterschappen aangesloten bij Regio Zwolle,

Bijgaand sturen wij u de Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle. Deze versie is, na instemming van de stuurgroep, aangepast op de breed gedeelde reacties die van de colleges en DB-en zijn ontvangen op de conceptversie die medio juni is verstuurd. Deze definitieve verstedelijkingsstrategie wordt geagendeerd in het aankomende BO-MIRT als resultaat van het doorlopen Rijk-regio proces in de afgelopen 2 jaar. Wij zijn erg blij met dit resultaat en maakt dat de regio een inhoudelijk gedegen en gedragen visie heeft op onze eigen verstedelijking voor de komende jaren en dat de Rijksoverheid die herkent, erkent en een eigenstandige positie geeft in de landelijke ruimtelijke ordening

Bestuurlijke reacties

Strategie en uitvoeringsprogramma's
We hebben van bijna alle gemeenten, provincies en waterschappen een reactie ontvangen. Vrijwel alle gemeenten, provincies en waterschappen spreken hun waardering uit voor de verstedelijkingsstrategie. De reacties getuigen van een hoge mate van betrokkenheid en bereidheid om samen uitvoering te geven aan de verstedelijkingsstrategie. De ontwikkelprincipes worden in zijn algemeenheid onderschreven, wel vraagt u aandacht voor maatwerk. Voor een aantal uitgangspunten van de verstedelijkingsstrategie vraagt u in het bijzonder aandacht. Ze hebben geleid tot aanpassingen en worden in het vervolg van deze brief nader toegelicht.

De uitvoering via programma's wordt in hoofdlijn onderschreven. Stedelijk Zwolle, Karakteristieke Stationsomgevingen en Vitale Kernen vinden veel aansluiting. Gezonde buurten in wat mindere mate evenals Krachtige Binnensteden. Het laatste programma wordt niet uitgewerkt en de opgave wordt daar waar relevant in combinatie met de stationsomgevingen opgepakt. De Vitale Kernen met één of meerdere stations zien graag dat het programma Stationsomgevingen niet alleen beperkt wordt tot de middelgrote kernen. Zij sluiten zich graag aan bij dit programma. Meerdere gemeenten geven het belang aan van een Ruimtelijk Economische Visie voor de regio. Ook voor het Toekomstbeeld Wonen 2050 zoals genoemd in de verstedelijkingsstrategie wordt meer aandacht gevraagd.

Besluitvorming
Geconstateerd kan worden dat vrijwel alle partijen zich kunnen vinden in het eerste besluitpunt dat gericht is op de strategie als samenwerkingsdocument. Het beslispunt om de strategie te verankeren in beleidsproducten gaat voor veel gemeenten een stap te ver. Daarvoor willen velen van u eerst een verdere uitwerking van de programma's zien en de afspraken die daarover gemaakt kunnen worden. Een aantal gemeenten constateert overigens dat in grote lijnen al voorzien is in een beleidsmatige koppeling met hun omgevingsvisie. De voorgestelde wijze van besluitvorming is hierop aangepast, conform voorstel onder vervolg.

Colleges benadrukken dat zij de betrokkenheid van de Raad/PS belangrijk vinden en gaan in september/oktober met hen in gesprek. Dit lijkt te conflicteren met de planning van het BO-MIRT op 10 november 2022. In de toelichting op de voorgestelde beslispunten van het BO MIRT wordt opgenomen dat dit proces nog loopt en is geen belemmering voor goedkeuring door de ministers of uw College/DB.

Inhoudelijke aanpassingen
Op grond van de reacties is de nu voorliggende versie van de verstedelijkingsstrategie op de volgende punten aangepast:

1. De specifieke Flevolandse situatie heeft meer aandacht gekregen, zowel met betrekking tot andere samenwerkingsafspraken met het Rijk (o.a. Strategische Agenda Flevoland) als voor wat betreft haar ligging in de polder in samenhang met woningbouw, mobiliteit en klimaat.
2. De Warmehartenstrategie blijft uitgangspunt, maar er is expliciet aangegeven dat er ruimte is voor maatwerkoplossingen waarbij de ontwikkelprincipes wel worden toegepast. In de uitvoeringsstrategie moet binnen Regio Zwolle worden afgesproken hoe hiermee om te gaan. Het Toekomstbeeld Wonen 2050 is onderdeel geworden van de inzet voor de uitvoering.
3. De 5% die genoemd is bij de groei van de Vitale kernen is het resultaat van onderzoek naar mogelijkheden binnen het bestaand gebied tot 2040. Het gaat hier niet om absolute woningproductie. De tekst is hierop aangepast.
4. In het programma Stationsgebieden krijgen ook de Vitale Kernen met een station een plek.
5. De wens tot het opstellen van een Ruimtelijk Economische Visie vraagt niet om tekstaanpassingen. Hier moeten wel concrete afspraken over worden gemaakt.
6. In het laatste hoofdstuk wordt een explicietere relatie gelegd naar het PPLG en de NOVEX-gebieden.
7. De wederzijds afhankelijkheid van stad en omliggende kernen en ommeland wordt in het eerste hoofdstuk nog wat meer benadrukt.
8. In het kader van mobiliteit heeft een aantal aanpassingen plaatsgevonden, waarbij tevens een relatie is gelegd tussen het belang van de mobiliteitstransitie in relatie tot de benodigde ruimte op wegennet voor autogebruik in die delen van de regio die sterk autoafhankelijk zijn. Daarnaast is de context nog wat aangescherpt.
9. Het belang van de bijdrage aan biodiversiteit is aangescherpt in de tekst.

Vervolgstappen
Wij willen u vragen ten aanzien van de Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle na consultatie van de raden, staten en AB-waterschappen, in het college/DB als volgt te besluiten:

- De Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle te onderschrijven als samenwerkingsproduct van de regio, waarmee een regio brede basis wordt gelegd voor samenwerking en afspraken binnen Regio Zwolle en tussen Rijk en Regio.
- Colleges/DB-en van de betrokken partijen verbinden zich aan de strategie en spannen zich gezamenlijk in om deze strategie uit te werken.

De Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle vormt, na instemming van de minister in het BO-MIRT in november, voor onze regio de basis voor de verdere uitwerking in programmering en het maken van concrete vervolgafspraken over de uitvoering en de daartoe in te zetten middelen in het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving in juni 2023. In deze fase is uw betrokkenheid cruciaal om samen verdere inhoud te geven aan de programma's waaraan u wilt deelnemen. Dit vergt inzet van ons allen.

De strategie heeft een adaptief karakter wat betekent dat in de uitwerking en uitvoering doorlopend sprake is van bijsturing gegeven specifieke ontwikkelingen. Dat vindt plaats vanuit de Rijk-regio samenwerking. De succesvolle realisatie van de strategie is afhankelijk van samenwerking tussen alle betrokken overheden in de regio.

Toekomst Verstedelijkingsstrategie richting Novex-gebied
Op 6 juli heeft minister De Jonge (Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening) de programma's NOVEX en Mooi Nederland naar de Tweede Kamer gestuurd. Hij stelt dat Nederland aan de vooravond van een grote verbouwing staat. Nederland wil voldoende duurzame en betaalbare woningen, overschakelen naar duurzame opwekking van energie en maken de omslag naar kringlooplandbouw met een gezonde en diverse natuur. Op een klein oppervlak moet veel gebeuren. Dat vergt keuzes, slimme combinaties en innovaties. Het Rijk herneemt daarom de nationale regie op de ruimtelijke ordening. Niet alleen voor een eerlijke verdeling van de ruimte, maar ook om voor volgende generaties de kwaliteit van de leefomgeving te behouden.

Met de programma's geeft de minister helderheid over proces en planning van de 'verbouwing' en een impuls aan de ruimtelijke kwaliteit. De grote opgaven op het terrein van onder meer de volkshuisvesting, de transitie

van het landelijk gebied en de opwek van duurzame energie, worden nu door verschillende ministeries uitgewerkt in nationale programma's. De keuzes die daarin gemaakt worden, zullen in de provincies ruimtelijk gaan landen. De regie loopt via het programma NOVEX.

Naast ruimtelijke regie per provincie wordt in de 16 zogeheten NOVEX-gebieden - waaronder Regio Zwolle- ook ingezet op gebiedsgerichte regie. In deze gebieden komen veel nationale opgaven samen, is de transitie ingrijpend of overstijgt het de grenzen van de provincie. Met het oog op de toekomstbestendigheid van de gemaakte keuzes geldt dat water en bodem een leidende en bepalende rol spelen. Het betreft hier gebiedsontwikkelingen waar nationale opgaven in het fysieke domein dusdanig stapelen dat een gebiedsgerichte ordening en prioritering van verschillende nationale opgaven noodzakelijk is om te kunnen komen tot de gewenste herbestemming en/of ingrijpende herinrichting met behoud of versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

In het kader van dit programma NOVEX worden de Verstedelijkingstrategie en het Plan van Doorpakken voor het NOVI-gebied samengevoegd tot het NOVEX-gebied Regio Zwolle. Afspraken met betrekking tot de samenwerking tussen Rijk en Regio worden in dit kader verder opgepakt. U zult in de komende periode worden betrokken bij deze verdere uitwerking.

Hebt u vragen of is een nadere toelichting gewenst neem dan contact op met Marion Garritsen, procesmanager Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle (m.garritsen@zwolle.nl / 06-15957778). Zij ontvangt ook graag uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Namens de stuurgroep Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle

Martijn Dadema, burgemeester Raalte.

Bijlagen:

- Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle versie 1.4 : Warme Harten in een Klimaatadaptieve Delta
- Samenvatting in sheets.